

Oslo, 12. august 1948.

" Det skal aldri skje igjen."

115535 p. 8

I Aftenpostens no.363 for 9/8 d.a. leser jeg følgende henvendelse fra Fangesambandet til Det internasjonale Røde Kors, s møte i Stockholm:

"----- Vi forlanger, at der etableres et generelt forbud mot tortur og mishandlinger i enhver forstand, i en hvilkensomhelst situasjon, overfor hvilketsomhelst menneske, og at ~~der~~ enhver som forbryter seg mot detteforbud blir å betrakte som krigsforbryter eller som forbryter mot menneskeheten."

Jeg er enig med Fangesambandets ~~syn~~ i dets syn på slike ting - ikke bare i krig, men også i fred - jeg er imidlertid ikke så sikker på, at Fangesambandet har rett til å si, at " det er ingen som med større rett kan uttale seg om disse spørsmål." Mange av oss som har gjennomlevet "fredsjubelens redsler" må uvilkårlig spørre, hvordan det uskrevne motto: " Det skal aldri skje igjen" er blitt praktisert.

Jeg skal ikke gå i detalj, vil bare fortelle en enkelt episode, som hendte mig og mine fangekamerater en dag vi som varetektsfanger ble sendt ut på arbeid i byen. I Kabahus (på hjørnet av Stortingsgaten og Roald Amundsens gate, hvis kjeller i okkupasjonstiden ble benyttet som lager av Den tyske Krigsmarine) ble vi beordret ned i en kjeller, som skulle gjøres ren. Der var en grusom stank. Noe mystisk søppel var skrapet sammen i en krok, lampen og hyller var oversprøytet med blod, hårtufser og hudfiller. Som sykepleierske har jeg jo vennet mig til litt av hvert, men jeg tilstår at blodet stivnet i årene mine, da det gikk opp for mig, at det vi skulle rense ut var restene av et menneske som hadde drept sig selv med en håndgranat. Vi gjorde innvendinger mot å nyttes til dette ufysiske arbeid, men vedkommende offiser (jeg har hans navn) insisterte på brutalt på, at vi skulle lystre ordre. Det er med glede jeg føyer til, at den menige mann som overvåket arbeidetbeklaget, at han ikke kunne spare oss for den motbydelige jobben.---- Jeg antar at en slik behandling av vergeløse kvinner er åndelig tortur av råeste slag ("mishandling i enhver forstand").

Mange sykepleiersker, som hadde vært med i Norges forsvarskamp 9/4 til 10/6-1940, gikk senere ut i krigen for det som vi da mente var Europas og følgelig også Norges grense, og pleiet i begge tilfeller venn som fiende slik som vi mente det var vår plikt.

For dette er vi blit straffet med fengsel, hvor bl.a. denslags mishandling kunne forekomme med tilslutning fra hele folket. For oss blir da spørsmålet no: Hva skal vi gjøre om der blir krig igjen? Skal vi si nei, vi går ikke ut, for vi vet ikke hvem som vinner, og kanskje risikerer vi påny å ha tjenstegjort på den tapende parts side, og så må vi påny gjennomgå fengsling og mishandling? For det lar sig neppe gjøre ved frontene å få høve til å spørre de sårede som kommer inn: " Undskyld, min herre, men hvilken politisk oppfatning har De?"

Røde kors-søster med spesial-
utdannelse.

noe mer arbeid
med "E.Mai"
den 24.6.52
Alevaune

(Birgit Overmild)